
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Συνέντευξη Τύπου

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Πρωθυπουργού - Προέδρου του ΠΑΣΟΚ

Στην Ένωση Ανταποκριτών
Ξένου Τύπου Ελλάδος

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΣΟΦΙΑΣ 46 - ΠΟΛΙΤΕΙΑ - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 3010.597 - 3005.459

Πέμπτη 26 Νοεμβρίου 1998

Ε.ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ (Πρόεδρος Ένωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου Ελλάδος): Κυρίες και κύριοι καλημέρα σας. Ευχαριστώ πάρα πολύ τον Πρωθυπουργό κ.Κώστα Σημίτη που για δεύτερη συνεχή φορά, θα έλεγα σχεδόν με μαθηματική ακρίβεια, όπως πέρσι το Νοέμβρη, έτσι και φέτος, μας κάνει τη μεγάλη τιμή και μας δίνει τη χαρά να παραβρεθεί σε γεύμα-συνέντευξη Τύπου της Ένωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου Ελλάδος.

Προφανώς ο κ.Πρόεδρος εκτιμά ιδιαίτερα το ρόλο του Ξένου Τύπου και λαμβάνει την ευκαιρία σε μια περίοδο, όπως και πέρσι, ενδιαφέρουσας πολιτικής συγκυρίας, υπάρχουν αύριο οι συζητήσεις με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας τον κ.Κληρίδη, ο προϋπολογισμός. Σε λίγες μέρες η Σύνοδος Κορυφής της ενωμένης Ευρώπης.

Παίρνει λοιπόν την ευκαιρία να είναι κοντά μας και να απαντήσει βεβαίως όχι μόνο σε ερωτήσεις του Ξένου Τύπου, αλλά και των αγαπητών συναδέλφων μας του ελληνικού Τύπου, που μας δίνουν τη χαρά να είναι σήμερα πολυπληθέστατη μαζί μας, όπως και μας τιμούν άλλωστε και με την παρουσία τους οι συνάδελφοι του Κυπριακού Τύπου, που συνοδεύουν τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας στο ταξίδι του στην Αθήνα.

Αλλάξαμε, όπως θα είδατε σήμερα, λίγο την διαδικασία του γεύματος. Ο Πρόεδρος ο κ.Σημίτης θα μιλήσει και μετά θα είναι στην διάθεσή μας για ερωτήσεις και απαντήσεις και κατόπιν το γεύμα.

Πριν προχωρήσω θα ήθελα δύο λόγια να πω μόνο για την διαδικασία η οποία είναι γνωστή στους περισσότερους που είναι παρόντες. Όπως ξέρετε, σύμφωνα με την παράδοση που έχει επικρατήσει, δικαίωμα ερωτήσεων έχουν οι συνάδελφοι ανταποκριτές και οι εκπρόσωποι του ελληνικού Τύπου. Θα διατηρήσουμε εναλλάξ από έναν Έλληνα συνάδελφο και μια ερώτηση από έναν ανταποκριτή ξένου Τύπου.

Θα παρακαλούσα να τηρήσουμε τρεις μεγάλες ενότητες, εσωτερικά θέματα, εξωτερικά θέματα, οικονομία, ώστε να μην διασπάται το ενδιαφέρον.

Παρακαλώ τον Πρωθυπουργό κ.Σημίτη να προσέλθει στο βήμα.
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρίες και κύριοι, θέλω να ευχαριστήσω την Ένωση Ανταποκριτών Ξένου Τύπου, που μου κάνει την τιμή να με προσκαλέσει σε αυτή τη συνάντηση και μου δίνει έτσι την ευκαιρία να απαντήσω σε απορίες, ερωτήματα, τα οποία υπάρχουν σε σχέση με τις πολιτικές εξελίξεις.

Θα ήθελα στην αρχή αυτής της συνέντευξης, να επισημάνω ορισμένα γεγονότα, να επισημάνω την κατεύθυνση την οποία ακολουθούμε ως κυβέρνηση, για να πετύχουμε τους στόχους μας.

Στα δύο χρόνια, περίπου, που πέρασαν από τις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1996, επιδιώξαμε, σύμφωνα με τη λαϊκή εντολή, να

πετύχουμε, να προχωρήσουμε στις εξής κατευθύνσεις: πρώτα απ' όλα στη σταθεροποίηση της οικονομίας, στην ενίσχυση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας, στη σύγκλιση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη βαθμιαία εκπλήρωση των κριτηρίων της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Στόχος -όπως ξέρετε όλοι- είναι η ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Η ισότιμη συμμετοχή της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές διαδικασίες και αυτό ως μέσο για την περαιτέρω πρόοδο, την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη στη χώρα.

Δεύτερος στόχος είναι ο εκσυγχρονισμός της χώρας σε όλη την κλίμακα, οικονομική, κοινωνική, πολιτική, θεσμική. Θέλουμε να γίνουμε πιο ανταγωνιστικοί, πιο αποτελεσματικοί, να εξασφαλίσουμε καλύτερες συνθήκες ζωής για όλους τους Έλληνες.

Τρίτος στόχος είναι να προωθήσουμε ένα πλέγμα κοινωνικών μέτρων, να ενισχύσουμε την κοινωνική δικαιοσύνη στον τόπο, να δημιουργήσουμε συνθήκες καλύτερης κοινωνικής συνοχής, μεγαλύτερης ασφάλειας για όλους τους Έλληνες πολίτες.

Τέλος επιδίωξή μας είναι η Ελλάδα να έχει αυξημένο ρόλο, αυξημένη παρουσία στον διεθνή χώρο, να έχει μια φωνή η οποία ακούγεται. Στις κατευθύνσεις αυτές δουλέψαμε και όπως ξέρετε, έχουμε κάνει σημαντικά βήματα.

Αναφέρω ως παράδειγμα στην οικονομία, τη θεαματική πτώση του πληθωρισμού, τη δυνατότητα που είχε η Ελλάδα, χάρη στην οικονομική της πολιτική και την αξιοποίησε, να ενταχθεί στο μηχανισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναφέρω τον αυξημένο ρόλο, ή την αυξημένη παρουσία μας που έχουμε στα Βαλκάνια.

Όλες οι άλλες Βαλκανικές χώρες και οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, συνεργάζονται μαζί μας, μας συμβουλεύονται για να αντιμετωπίσουν τα δικά τους προβλήματα, ιδιαίτερα σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ.

Αναφέρω τη συνένωση των Δήμων και Κοινοτήτων, τους νέους Δήμους οι οποίοι δημιουργήθηκαν στη χώρα. Είναι ένα αποφασιστικό βήμα για μια νέα διοικητική διάρθρωση της χώρας. Αναφέρω τέλος, ως ένα ακόμα ενδεικτικό παράδειγμα, τα όσα έγιναν σε σχέση με τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων. Είναι ένα ταμείο κύριας ασφάλισης τώρα, τις προσπάθειές μας να επικεντρώσουμε τις ενισχύσεις όσον αφορά τους χαμηλοσυνταξιούχους σε εκείνους που έχουν περισσότερη ανάγκη και έτσι την δημιουργία για πρώτη φορά στη χώρα του ΕΚΑΣ.

Η Ελλάδα μετά από τα δύομισα αυτά χρόνια, είναι πιο ισχυρή, είναι πιο ανταγωνιστική. Οι θυσίες τις οποίες έκαναν οι Έλληνες εργαζόμενοι, ο ελληνικός λαός, έπιασαν τόπο και αυτό είναι ολοφάνερο. Ο δρόμος για τους στόχους τους οποίους έχουμε θέσει, είναι αναμφίβολα

μακρύς. Και ένας μακρύς δρόμος μέσα σε ένα ευμετάβλητο διεθνές περιβάλλον, μέσα σε δύσκολες συνθήκες, έχει αναμφίβολα και τα προβλήματά του, έχει και τις δυσκολίες του.

Και τέτοια προβλήματα και δυσκολίες βλέπουμε γύρω μας, βλέπουμε για παράδειγμα, στα θέματα της καθημερινότητας, στα θέματα ποιότητας ζωής, στην ανάδειξη θεμάτων, τα οποία δεν υπήρχαν σε τέτοιο βαθμό στην ελληνική κοινωνία, όπως είναι για παράδειγμα, η εγκληματικότητα.

Ομως πιστεύουμε ότι και αυτές τις δυσκολίες και αυτά τα προβλήματα θα μπορέσουμε στην πορεία του χρόνου, γιατί έχουμε σχέδιο, έχουμε αντίληψη, να τα αντιμετωπίσουμε ικανοποιητικά. Υπάρχουν και αντιδράσεις. Και σήμερα είναι μια μέρα αντιδράσεων. Αλλά αντιδράσεις υπάρχουν πάντα, όταν υπάρχει προσπάθεια αλλαγής, όταν υπάρχει εκσυγχρονισμός, όταν θέλεις να φύγεις από αυτά τα οποία είναι καθιερωμένα, γιατί αυτά τα καθιερωμένα αποτελούν βαρίδια και εμπόδια στην κοινωνική εξέλιξη και όταν θέλεις να δημιουργήσεις κάτι καινούργιο.

Δεν μας ξενίζουν οι αντιδράσεις και ως εκ τούτου, δεν μας πτοούν. Ο κίνδυνος ο οποίος υπάρχει για μας είναι ο κίνδυνος να καθυστερήσουμε, ο κίνδυνος να σταματήσουμε. Και δεν θα σταματήσουμε. Θα προχωρήσουμε αποφασιστικά, συστηματικά, μεθοδικά, αποτελεσματικά, γιατί πιστεύω ότι φαίνεται μήνα με το μήνα, χρόνο με το χρόνο, ότι δημιουργούμε νέες ευκαιρίες, νέες δυνατότητες για την Ελλάδα. Δημιουργούμε για τους Έλληνες πολίτες ένα διαφορετικό περιβάλλον, απ' ό,τι υπήρχε πριν.

Και ένα πολύ χτυπητό παράδειγμα αυτής της διαφοράς του σήμερα με την προηγούμενη κατάσταση ήταν η τελευταία νομισματική κρίση. Αλλοτε μια κρίση σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως αυτή, θα είχε καταλυτικά αρνητικές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία και στο ελληνικό νόμισμα.

Αυτή την τελευταία φορά, η επίπτωση στην Ελλάδα ήταν περίπου η ίδια με την επίπτωση στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές οικονομίες. Βέβαια στην Ελλάδα ήταν κάπως μεγαλύτερη, αλλά δεν διέφερε ριζικά η αντίδραση εδώ από τις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες. Και αυτό χάρη στην πολιτική η οποία ακολουθήθηκε.

Κυρίες και κύριοι πολλοί ρωτούν στη σημερινή συγκυρία, τι είναι το αύριο, γιατί γίνεται αυτή η προσπάθεια και η προσπάθεια αυτή είναι σκληρή και δημιουργείται η απορία να κάνουμε τη σκληρή προσπάθεια, αλλά με πιο αποτέλεσμα; Το αύριο θα είναι διαφορετικό; Θα είναι καλύτερο;

Και ανέφερα πριν ένα παράδειγμα, που δείχνει απτά ότι η προσπάθεια αποδίδει, ότι δημιουργούμε καλύτερες προϋποθέσεις για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματά μας.

Αύριο, και εδώ συγκεκριμενοποιώ το αύριο προς στιγμήν, δηλαδή μετά την ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, θα υπάρχουν περισσότερες δυνατότητες.

Ένα παράδειγμα έχει σχέση με τα επιτόκια. Τότε θα είναι τα επιτόκια αρκετά χαμηλότερα. Αυτό σημαίνει για τα νοικοκυριά, ότι έχουν δυνατότητες περισσότερου δανεισμού. Για τις επιχειρήσεις ότι έχουν επίσης περισσότερες δυνατότητες δανεισμού, αλλά σημαίνει και συλλογικά για την οικονομία, ότι δεν θα δαπανάμε πια τόσα χρήματα από τους φόρους τους οποίους εισπράτουμε για να καλύψουμε υποχρεώσεις σε σχέση με τόκους, θα μπορούμε να χρησιμοποιούμε τα χρήματα αυτά για άλλους στόχους αναπτυξιακούς, κοινωνικούς, για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής.

Μερικοί λένε, μα, ξεχνάτε το Σύμφωνο Σταθερότητας και μετά θα είστε δεμένοι απ' αυτό το Σύμφωνο Σταθερότητας, το οποίο δεν αφήνει περιθώρια. Αυτή είναι μια ερμηνεία παραπλανητική της πραγματικότητας, γιατί το Σύμφωνο Σταθερότητας βεβαίως καθορίζει ορισμένες κατευθύνσεις τις οποίες πρέπει να ακολουθούν οι χώρες. Να έχουν περιορισμένα ελλείμματα, να έχουν χαμηλό πληθωρισμό. Αυτό είναι απόλυτα αναγκαίο όμως μέσα στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Το ερώτημα είναι: υπό τις νέες συνθήκες, η ελληνική οικονομία θα έχει περισσότερη δυναμική; Η ελληνική κοινωνία θα έχει διευρυνόμενες δυνατότητες; Και δεν έχουμε παρά να δούμε ένα παράδειγμα σε σχέση με την οικονομία, όπως είναι το Χρηματιστήριο. Όλοι θα διαβάσαμε τις περασμένες μέρες, ότι όλο και περισσότεροι επενδυτές ενδιαφέρονται να επενδύσουν, γιατί βλέπουν ότι υπάρχει προοπτική ανόδου του Χρηματιστηρίου και έτσι το Χρηματιστήριο κινείται σε πιο στέρεα βάση.

Αλλά το ίδιο ισχύει για όλη την οικονομία. Εάν η οικονομία είναι τμήμα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, έχει εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις, δίνει το μήνυμα της σταθερότητας, της ανάπτυξης, για να έρθουν και περισσότερες επενδύσεις. Και περισσότερες επενδύσεις σημαίνει περισσότερες δουλειές, περισσότερες καλές δουλειές, βελτίωση της τεχνολογίας, βελτίωση των δυνατοτήτων όλων των Ελλήνων.

Δεν θα είμαστε λοιπόν, όπως καλλιεργείται η άποψη από μερικούς, στην ίδια θέση. Κάθε άλλο μάλιστα. Θα είμαστε σε άλλη θέση και αυτή η άλλη θέση θα επιτρέπει να πάρουμε πρωτοβουλίες. Αυτή τη στιγμή κάνουμε μια προσπάθεια για να κλείσουμε ένα πρώτο στάδιο. Μετά θα υπάρξει ένα δεύτερο στάδιο και αυτό το δεύτερο στάδιο είναι ένα στάδιο όπου με περισσότερη ελευθερία και λιγότερους περιορισμούς θα δούμε τα προβλήματά μας, για να μπορούμε να απαντήσουμε σε μερικά θέματα, που είναι υπαρκτά.

Παραδείγματος χάρη, το πρόβλημα της φορολογίας, η αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης, ή το πρόβλημα της αγοράς εργασίας. Η ενίσχυση και με

εθνικούς πόρους σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό, ενεργητικών πολιτικών για τον περιορισμό της ανεργίας και για την αύξηση της απασχόλησης.

Το πρόβλημα του χρόνου εργασίας, 35 ώρες είναι κάτι που συζητείται σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ορισμένες χώρες, όπως ξέρετε η Ιταλία και η Γαλλία έχουν πάρει πρωτοβουλίες, γίνονται πιλοτικές εφαρμογές. Είναι ένα θέμα που στο πλαίσιο των σοσιαλιστικών κομμάτων της Ευρώπης έχει τεθεί και είναι και ένα θέμα που θα πρέπει να εξετάσουμε και εμείς και θέλουμε να το εξετάσουμε.

Θέλω να τονίσω ότι έχοντας ισχυρότερο νόμισμα, έχοντας περισσότερες δυνατότητες λόγω χαμηλότερου πληθωρισμού, χαμηλοτέρων επιτοκίων και χαμηλοτέρων ελλειμμάτων, μπορούμε να σχεδιάσουμε αυτή τη φάση και αυτό κάνουμε τώρα, έτσι ώστε να υπάρχει ένα ακόμη πολύ μεγάλο βήμα για τη χώρα.

Και όταν λέω αυτό κάνουμε τώρα, αναφέρουμε ενδεικτικά στη συζήτηση που είχαμε πριν λίγες μέρες στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, στις κατευθύνσεις ανάπτυξης θα υπάρχει Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης αυτό, όποιες και να είναι οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα διαθέτει πόρους για την Ελλάδα. Μπορεί να διαθέτει περισσότερους ή λιγότερους πόρους, αλλά θα υπάρχουν πόροι για την Ελλάδα και γι' αυτό θα μας δώσει τη δυνατότητα μιας αυξημένης προσπάθειας, σε θέματα όπως είναι η παιδεία, η απασχόληση, η κοινωνία της πληροφόρησης, οι υποδομές.

Η εικόνα της πορείας μας είναι εικόνα -ας μου επιτρέψετε να την παρουσιάσω έτσι- μιας σκάλας που ανεβαίνουμε. Φτάνουμε σε ένα πλατύσκαλο και στο πλατύσκαλο αυτό ανοίγονται περισσότεροι και νέοι δρόμοι. Νέοι δρόμοι τους οποίους μπορούμε να ακολουθήσουμε για να βελτιώσουμε τις συνθήκες ζωής μας.

Αυτό που θέλουμε για την Ελλάδα είναι οι Έλληνες να μπορούν να πετύχουν αυτό που επιδιώκουμε και πιστεύω ότι με αυτή την πολιτική οι Έλληνες θα μπορούν να πετύχουν αυτό που επιδιώκουμε, όπως και σε μεγάλο βαθμό τώρα επιτυγχάνουν αυτό που επιδιώκουμε. Σας ευχαριστώ.

Ε.ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ τον Πρωθυπουργό κ.Κώστα Σημίτη για την παρουσίαση της προοπτικής που δίνει στην πολιτική του και θα ήθελα τώρα να περάσουμε στο στάδιο των ερωτήσεων και απαντήσεων. Θα ήθελα να σας πω ότι σ' αυτό το πολύ αρχικό στάδιο που βρισκόμαστε ήδη, έχουμε 12 ενδιαφερομένους από τον ξένο Τύπο και πάνω από 20 από τον ελληνικό Τύπο.

Όπως αντιλαμβάνεστε δυστυχώς δεν θα μπορέσουμε να ικανοποιήσουμε όλες τις προσδοκίες. Θα προχωρήσουμε με σειρά προτεραιότητας και θα ήθελα να παρακαλέσω σαν κίνηση αβροφροσύνης προς τον ελληνικό Τύπο, τον κ.Γιάννη Πολίτη να κάνει την πρώτη ερώτηση.

Γ.ΠΟΛΙΤΗΣ (ΤΑ ΝΕΑ): Κύριε Πρόεδρε, παρά τις επίσημες διαψεύσεις σας, πληθαίνουν οι φωνές εντός και εκτός ΠΑΣΟΚ, εκείνων που προβλέπουν δίδυμες εκλογές τον Ιούνιο. Θα ήθελα να ρωτήσω αν είστε σε θέση αυτή την ώρα να διαψεύσετε κατηγορηματικά ένα τέτοιο ενδεχόμενο και να διαβεβαιώσετε την κοινή γνώμη ότι δεν θα υπάρξει αιφνιδιασμός. Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εχω δηλώσει ήδη και καιρό, ότι όταν αναλάβαμε τον Σεπτέμβρη του 1996 σχεδιάσαμε την πολιτική μας με τέτοιο τρόπο, ώστε το μέγιστο της απόδοσής μας να φανεί, να είναι το 2000. Το δεύτερο εξάμηνο του 1999, το πρώτο εξάμηνο του 2000. Εχουμε ένα σχέδιο και το σχέδιο αυτό θα ακολουθήσουμε.

Εχω επίσης πει, ότι τώρα μπροστά μας έχουμε τέσσερα σημαντικά γεγονότα. Το πρώτο είναι το Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, ένα Συνέδριο στο οποίο θέλουμε να εκφράσουμε την αποφασιστικότητά μας για μία πολιτική αλλαγής και εκσυγχρονιστική αλλαγή, εκσυγχρονιστική πολιτική.

Το δεύτερο είναι οι Ευρωεκλογές τον Ιούνιο του 1999. Εκεί κρίνεται η ευρωπαϊκή μας πολιτική, η προοπτική της Ελλάδος στην Ευρώπη, η συνεργασία μας με τα άλλα ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος. Τρίτο γεγονός, είναι η ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Και ακολουθούν μετά οι Εθνικές Εκλογές.

Σ' αυτό το σχέδιο θα σταθούμε. Τότε θα φανεί και το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μας. Στις εκλογές του 2000 κρίνεται το έργο της Κυβέρνησης καθαρά. Στις εκλογές τις Εθνικές υπάρχει το ερώτημα, "απέδωσε η Κυβέρνηση ή όχι"; Και σ' αυτό το ερώτημα καλείται να απαντήσει ο ελληνικός λαός.

Γ.ΜΠΟΥΡΔΑΡΑΣ (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ): Κύριε Πρόεδρε, επειδή έχουν ακουστεί τον τελευταίο καιρό κάποιες σκέψεις, θα ήταν χρήσιμο να ακούγαμε την άποψή σας εν όψει και του Συνεδρίου, σχετικά με το αν υπάρχει χώρος στο ΠΑΣΟΚ για έναν Λαφοντέν. Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είστε ευγενής. Εγώ θα θέσω το πρόβλημα ή το ερώτημά σας πιο ωμά. Η ερώτησή σας αφορά αν θα πρέπει στο ΠΑΣΟΚ να υπάρχουν πρόσωπα, -δύο ή τρία- πρόσωπα, τα οποία να παίζουν σημαντικούς ρόλους. Αν μπορεί ο Πρωθυπουργός να είναι πρόσωπο διαφορετικό από τον αρχηγό του Κόμματος.

Η θέση μου είναι γνωστή. Την εξέφρασα στο τελευταίο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Πιστεύω ότι είναι απαραίτητο για την ενότητα και την αποτελεσματικότητα του Κόμματος, ο Πρόεδρος του Κόμματος να είναι και Πρωθυπουργός. Αυτή είναι η καθαρή λύση. Και αυτή η λύση στην οποία πιστεύω και την οποία επικρότησε το Συνέδριο, δεν είναι καμία λύση η οποία είναι ασυνήθιστη ή άγνωστη.

Σε όλα τα ευρωπαϊκά κόμματα, σοσιαλιστικά κόμματα, με εξαίρεση το γερμανικό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα, ο Πρωθυπουργός είναι και ο επικεφαλής του κόμματος. Το ίδιο ισχύει στην Αγγλία, το ίδιο ισχύει στην Γαλλία, το ίδιο ισχύει στην Πορτογαλία, το ίδιο ισχύει στο κόμμα του κ.Νταλέμα, για να μείνω σε μερικά παραδείγματα. Νομίζω σας απάντησα.

Ν.ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, πριν από λίγο υπερασπιστήκατε -όπως ήταν αναμενόμενο άλλωστε- και πάλι την πολιτική σας. Θα σας έλεγα όμως ότι αυτή η πολιτική δημιουργεί ορισμένες κοινωνικές αντιδράσεις. Η αναστάτωση στο χώρο της παιδείας σήμερα είναι έκδηλη. Οι συνταξιούχοι χθες, οι αγρότες ενδεχομένως αύριο.

Συγχρόνως στο εσωτερικό του κόμματός σας, υπάρχουν αρκετές φωνές διαφωνιών μ' αυτή την πολιτική που ακολουθείτε. Οι φωνές αυτές προχωρούν και σε ορισμένες εκτιμήσεις και υποστηρίζουν ότι ενδεχομένως οι στόχοι να επιτευχθούν, αλλά το πολιτικό κόστος να είναι μεγάλο και τελικά να χάσετε τις εκλογές.

Επειδή πριν από λίγο στην ερώτηση του συναδέλφου μου συνδέσατε απόλυτα τον ρόλο του Πρωθυπουργού με τον ρόλο του Προέδρου του Κόμματος, το ερώτημά μου είναι σ' αυτό το αρνητικό για το Κόμμα σας ενδεχόμενο ήπιας στις εκλογές δηλαδή το 2000, η λήξη της πρωθυπουργικής σας θητείας, σημαίνει και λήξη της θητείας σας στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θίξατε μία σειρά από θέματα. Θα σταθώ σε ένα ή δύο απ' αυτά τα θέματα. Πρώτα απ' όλα σε σχέση με τις αντιδράσεις. Είπα και στην εισαγωγική μου παρατήρηση, ότι αντιδράσεις υπάρχουν. Σήμερα για παράδειγμα υπάρχει μία εκδήλωση, ένα συλλαλητήριο σε σχέση με τα θέματα της παιδείας.

Η νεολαία, τα παιδιά, έχουν την επιθυμία -και αυτή είναι απόλυτα κατανοητή- να ταυτίζονται με μία υπόθεση. Να σηκώνουν την σημαία μιας υπόθεσης. Το ερώτημα είναι, αυτή η υπόθεση της οποίας την σημαία σηκώνουν σήμερα, είναι η σωστή υπόθεση;

Δεν σηκώνουν την σημαία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Το σύνθημα είναι να ανακληθεί ο νόμος ο οποίος καθιέρωσε την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.-Αυτό όμως είναι ένα σύνθημα το οποίο θα μας πάει πίσω, διότι επιδίωξη της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης είναι να δώσει περισσότερες γνώσεις, να καταστήσει τα παιδιά περισσότερο ικανά να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα, να κάνει ένα σχολείο και ένα εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο να δημιουργεί Έλληνες, που να μπορούν να σταθούν στον καινούργιο κόσμο.

Πρώτα απ' όλα πώς; Με το να εκπαιδεύονται καλύτερα οι εκπαιδευτικοί. Να μην υπάρχει η εισαγωγή στην εκπαιδευτική διαδικασία με την επετηρίδα. Να υπάρχει διαγωνισμός. Να υπάρχει επίσης αξιολόγηση τόσο του εκπαιδευτικού, όσο του εκπαιδευτικού έργου.

Δεύτερο κεντρικό σημείο επίσης, είναι τα διάφορα επίπεδα της μόρφωσης στο σχολείο, να έχουν αλληλουχία και να είναι αλληλοσυνδεδεμένα. Να υπάρχει το Ενιαίο Λύκειο. Οι τάξεις του Ενιαίου Λυκείου να οδηγούν όλες μαζί σε ένα αποτέλεσμα.

Τρίτο σημείο, είναι να υπάρχουν νέα προγράμματα, νέα βιβλία. Θα μπορούσα να συνεχίσω. Χωρίς την εκπαιδευτική αυτή μεταρρύθμιση, δεν θα μπορέσουμε να πετύχουμε αυτό το οποίο είναι το αίτημα των καιρών, μία κοινωνία της γνώσης που ανταποκρίνεται, απαντά, στις προκλήσεις της τεχνολογικής αλλαγής.

Χρειάζεται η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και γι' αυτό θα επιμείνουμε. Οι αντιδράσεις, για να έρθω στην αρχή, είναι αντιδράσεις τις οποίες πρέπει να εκτιμούμε. Ρωτήθηκα αν δεν λαμβάνω υπόψη μου - όπως κάποιοι επισημαίνουν- το πολιτικό κόστος. Το πολιτικό κόστος είναι πάντα ένα στοιχείο το οποίο ένας πολιτικός λαμβάνει υπόψη του.

Αλλά, έχει και κάποια σημασία ποιό ρόλο του δίνει; Ποιά σημασία του δίνει; Πόσο τον οδηγεί στην αλλαγή της στάσης του; Και έχουμε μία αρνητική εμπειρία στην Ελλάδα. Έχουμε την εμπειρία της πλήρους στασιμότητας, από τον φόβο μην θίξουμε τον ένα ή μην θίξουμε τον άλλο.

Μου αρέσει μήπως, ότι ταλαιπωρούνται οι Αθηναίοι γιατί απεργούν τα τρόλλεϋ; Μου αρέσει μήπως, ότι υπάρχει κυκλοφοριακή συμφόρηση, γιατί υπάρχει απεργία στον σιδηρόδρομο Πειραιά-Αθήνα; Δεν μου αρέσει βεβαίως. Αλλά αν θέλουμε να εξυπηρετήσουμε τους πολίτες, πρέπει να γίνουν ορισμένες αλλαγές.

Πρέπει π.χ. το προσωπικό, να έχει μια στο τόσο, ένα διακεκομμένο ωράριο, για να υπάρχει περισσότερο προσωπικό και να εξυπηρετεί τους πολίτες. Και λυτάμαι πολύ, ότι αυτοί οι οποίοι απεργούν, δεν λαμβάνουν υπόψη τους και τους πολίτες τους οποίους έχουν υποχρέωση να εξυπηρετήσουν και την ταλαιπωρία την οποία υφίσταται όλος ο κόσμος.

Το τρίτο σημείο, είναι η εξέλιξη του ΠΑΣΟΚ. Εγώ διαφωνώ με την άποψη ότι αν προχωρούμε αυτή την πολιτική, τότε οι αντιδράσεις θα φουσκώνουν και το αποτέλεσμα θα είναι αρνητικό. Εγώ έχω αντίθετη άποψη.

Και ιδίως με τις Δημοτικές και Νομαρχιακές Εκλογές, έβγαλα το συμπέρασμα ότι ο κόσμος, είναι αντίθετος, ο κόσμος διαμαρτύρεται, όταν δεν προχωρείς γρήγορα, όταν στέκεσαι σε παλιά πρόσωπα, σε παλιές δομές, πας να συμβιβάσεις και δεν πραγματοποιείς αυτό το οποίο έχεις επαγγελθεί. Γι' αυτό εάν πραγματοποιήσουμε αυτό το οποίο έχουμε επαγγελθεί, θα έχουμε στις εκλογές του 2000 ένα νικηφόρο αποτέλεσμα.

Τ.ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΒΡΑΔΥΝΗ): Κύριε Πρόεδρε, 7-8 φορές αναφερθήκατε στην ΟΝΕ και ζητάτε θυσίες από τον ελληνικό λαό και είπατε ότι πιάνουν οι θυσίες. Από την άλλη πλευρά όμως, χαρίζετε καθημερινά απ' ότι βλέπουμε δισεκατομμύρια.

200 δισεκατομμύρια χάρισате σε κάποιους συνεταιριστές και συγγενείς υπουργών, χάθηκαν κάπου 700 δις στην Ολυμπιακή δεν ξέρω πως και τώρα χαρίζετε 1,6 τρις στις Αστικές Συγκοινωνίες. Πώς ζητάτε από την μια πλευρά θυσίες από τον ελληνικό λαό και από την άλλη πλευρά χαρίζετε χρήματα σε ημετέρους;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κανένας δεν χάρισε οτιδήποτε σε ημετέρους. Δεν καταλαβαίνω πώς εννοείτε τους ημετέρους. Οι συνεταιρισμοί δεν είναι ημέτεροι. Ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών δεν είναι ημέτεροι. Ανήκουν σε ολόκληρο τον ελληνικό λαό οι συγκοινωνίες και οι συνεταιρισμοί ανήκουν βέβαια σε συγκεκριμένα πρόσωπα. Είναι ένας τρόπος οργάνωσης της ελληνικής κοινωνίας.

Υπεραπλοποιείτε τα πράγματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών των χρημάτων, είναι τόκοι υπερημερίας, οι οποίοι μπορούσαν να έχουν υπολογιστεί αλλιώς όπως υπολογίζονται και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις από τράπεζες. Είναι διάφορα πρόστιμα κ.ο.κ.

Μέσα στην πρακτική μίας εξυγίανσης και όσον αφορά π.χ. τις Αστικές Συγκοινωνίες, είναι και η ρύθμιση τέτοιων χρεών. Τί θέλατε δηλαδή να κάνουμε; Να ανεβάσουμε το εισιτήριο στις 500 δραχμές, στις 600 δραχμές; Αυτό ούτε εφικτό είναι, ούτε θα οδηγούσε σε οποιαδήποτε λύση.

Εκείνο που έχει προτεραιότητα να κάνουμε και αυτό χρειάζεται, είναι να στήσουμε όλους αυτούς τους οργανισμούς σε σωστή βάση. Και γι' αυτό, αυτή τη στιγμή συζητιέται στην Βουλή, το νομοσχέδιο για την εξυγίανση των Αστικών Μεταφορών. Γι' αυτό την άλλη βδομάδα θα γίνει η συζήτηση για τον ΟΣΕ, ο οποίος επίσης έχει ελλείμματα.

Γι' αυτό έγινε συζήτηση και για τα Ελληνικά Ταχυδρομεία. Πολύ εύκολα, να μην κάνουμε τίποτα, να αφήσουμε αυτά τα χρέη να πυργώνουν. Υπήρχαν για τόσα χρόνια. Ποιός ασχολήθηκε; Ποιός διαμαρτυρήθηκε; Το κράτος έδινε συνεχώς νέες ενισχύσεις. Και να ελπίζουμε-ότι-έτσι-θα-προχωρούν-τα-πράγματα. . . . .

Θέλουμε να κάνουμε ένα ξεκαθάρισμα και αυτό κάνουμε τώρα. Για να μπει η οικονομία σε υγιή βάση. Για να μπουν και οι δημόσιες επιχειρήσεις σε μία σωστή λειτουργία. Εμείς, αυτή η Κυβέρνηση, ήταν η οποία καθιέρωσε νέους κανόνες, σε σχέση με τους ισολογισμούς, τους προϋπολογισμούς των ΔΕΚΟ, την παρακολούθηση της πορείας τους, για να υπάρχει διαφάνεια.

Εδώ και ενάμιση χρόνο περίπου ψηφίσαμε ένα ειδικό νομοσχέδιο για την παρακολούθηση της όλης λειτουργίας των δημοσίων

επιχειρήσεων και οργανισμών. Δεν δέχομαι με κανέναν τρόπο, αυτή την απλοποιητική προσέγγιση, κάθε ρύθμιση είναι για τους ημετέρους και όλα αυτά είναι σπατάλες. Είναι μία προσπάθεια να υπάρξει μία υγιής βάση. Είναι μία προσπάθεια, να προχωρήσουμε με ξεκάθαρους λογαριασμούς.

GEREMY GANT (REUTERS): Κύριε Πρωθυπουργέ, θα ήθελα να γνωρίζω αν πιστεύετε ότι οι Ευρωπαίοι συνάδελφοί σας έχουν να πουν τίποτα μετά από την σύλληψη του Αμπντουλάχ Οτσαλάν στην Ιταλία.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θα έπρεπε οι Ευρωπαίοι συνάδελφοί μας, να εκτιμήσουν αυτές τις αντιδράσεις οι οποίες υπήρξαν και να δουν ποιός είναι ο τρόπος με τον οποίο η Τουρκία προσπαθεί να επιλύσει τα προβλήματά της. Ο τρόπος αυτός είναι η έντονη, η βίαια σχεδόν αντίδραση, η υπερβολή, για να πετύχει με την υπερβολή την υποχώρηση.

Η υπερβολή είναι ένας εκβιασμός και δεν θα πρέπει στις σχέσεις Τουρκίας-Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι τακτικές αυτές να έχουν πέραση, να γίνουν αποδεκτές. Υπήρξαν λίγους μήνες πριν με την τουρκική αντίδραση στις θέσεις της Γερμανίας. Επαναλαμβάνονται κάθε τόσο με τον ισχυρισμό ότι αν δεν είμαστε υποψήφια χώρα, δεν πρόκειται να υπάρξει η συνεργασία.

Υπάρχουν όμως κανόνες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κανόνες οι οποίοι διαπνέουν και τις σχέσεις των χωρών-μελών της και τις σχέσεις με τις τρίτες χώρες, κανόνες οι οποίοι αφορούν την εσωτερική λειτουργία των χωρών που συνεργάζονται, τους θεσμούς της δημοκρατίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα, κανόνες που αφορούν την οικονομία.

Είναι πεποίθησή μας, ότι αν θέλουμε η Ευρωπαϊκή Ένωση να προχωρήσει, πρέπει να υπάρχει συμμόρφωση σ' αυτούς τους κανόνες. Πρέπει να υπάρχει θέληση, οι κανόνες αυτοί να έχουν εφαρμογή.

K.KSTRAING (ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ): Κύριε Πρωθυπουργέ έχω μια ερώτηση σε συνέχεια της ερωτήσεως του Βρετανού συναδέλφου. Ενόψει της Ευρωπαϊκής Συνόδου τον Δεκέμβριο στην Βιέννη, είδαμε τον Τούρκο Πρόεδρο Ντεμιρέλ επισκεπτόμενο την Αυστρία, να καταθέτει αιτήματα τα οποία θ' ανατρέψουν τα κριτήρια τα οποία έχουν θεσπιστεί στο Λουξεμβούργο για την περαιτέρω προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Τουρκία.

... --Νομίζετε μετά την υπόθεση Οτσαλάν και την συμπεριφορά της Αγκυρας σ' αυτή την υπόθεση και με τον χτεσινό εξαναγκασμό του Τούρκου Πρωθυπουργό Γιλμάζ σε παραίτηση, αυτός ο κίνδυνος μετατροπής των αρχών του Λουξεμβούργου να έχει απομακρυνθεί από την Σύνοδο της Βιέννης; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εγώ βλέπω τα πράγματα κάπως διαφορετικά. Υπήρξαν οι αποφάσεις του Λουξεμβούργου οι οποίες έθεσαν ένα πλαίσιο, πιστεύω σαφές για τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία. Υπήρξε η αντίδραση της Τουρκίας. Και υπάρχει μια προσπάθεια από ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, να ξεπεράσουν αυτές τις αντιδράσεις με

κάποιες φραστικές τροποποιήσεις προηγούμενων αποφάσεων, ή φόρμουλες οι οποίες συγκαλύπτουν τα πράγματα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση -κι αυτό πιστεύει η Ελλάδα- πρέπει να έχει μια συνεργασία με την Τουρκία. Η συνεργασία με την Τουρκία είναι και για το συμφέρον της Ελλάδας. Η Τουρκία είναι γειτονική χώρα, η συμμετοχή της στην όλη πορεία της Ευρώπης, εξασφαλίζει περισσότερη σταθερότητα στην περιοχή, εξασφαλίζει τις δυνατότητες περισσότερων συνεργασιών και ειρήνης. Αυτό το έχουμε δηλώσει επανειλημμένα.

Η συνεργασία αυτή με την Τουρκία όπως όμως είπα και στην προηγούμενη απάντησή μου, πρέπει να γίνεται μέσα στο πλαίσιο το οποίο έχει καθιερωθεί για όλες τις τρίτες χώρες οι οποίες θέλουν σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει να σταθεί στα κριτήρια της Κοπεγχάγης, στη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην αρχή ότι πρέπει να υπάρχουν φιλικές σχέσεις κ.ο.κ. και σ' αυτό θα εμμένουμε.

Δεν αποκλείουμε να βρεθούν σε ορισμένα σημεία κάποιες ρυθμίσεις οι οποίες εντασσόμενες σ' αυτό το πλαίσιο βοηθούν τη συνεργασία με την Τουρκία. Εμείς δεν θέλουμε ν' αποκλείσουμε την Τουρκία. Εμείς θέλουμε η συνεργασία αυτή να υπακούει σ' αυτούς τους κανόνες που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Από εκεί και πέρα είμαστε ανοιχτοί.

Κ.ΜΠΑΤΟΥΡ (ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ): Κύριε Πρωθυπουργέ, όπως είπατε επίσης υπήρξαν πολλές αντιδράσεις μετά τη σύληψη του Οτσαλάν στην Ιταλία. Θα ήθελα να σας υποβάλλω δυο διαφορετικές ερωτήσεις. Η πρώτη είναι η εξής:

Δηλώσατε στην Σύνοδο Κορυφής της Απάλειας σαφέστατα ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται να υποστηρίξει ή να καλύψει την τρομοκρατία του ΠΕΚΑΚΑ. Εξακολουθεί να είναι αυτή η πάγια θέση σας;

Και δεύτερη σχετική ερώτηση με την πρώτη: Υπάρχουν δυο επίμαχα ζητήματα με την περίπτωση του Οτσαλάν. Κατά πόσο θα γίνει η έκδοσή του στην Τουρκία και το δεύτερο κατά πόσο θα συγκληθεί ένα διεθνές δικαστήριο, για να εξετάσει την υπόθεσή του. Ποιά από αυτές τις δύο λύσεις υποστηρίζετε, ποιά είναι η θέση σας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: -Η-ερώτηση αυτή μου δίνει τη δυνατότητα να πω μερικές σκέψεις σε σχέση με το κουρδικό πρόβλημα. Υπάρχει κουρδικό πρόβλημα, υπάρχει κουρδική μειονότητα στην Τουρκία, υπάρχει κουρδική μειονότητα στο Ιρακ, στο Ιραν και στη Συρία.

Κι εδώ και πάρα πολύ καιρό το πρόβλημα αυτό, έχει τεθεί σε διεθνείς Οργανισμούς, σε διεθνή βήματα, έχουν υπάρξει συζητήσεις γύρω από το πρόβλημα αυτό, έχει υποστηριχθεί η θέση ότι μεταξύ άλλων θα πρέπει να υπάρχει μια διεθνής διάσκεψη για το κουρδικό.

Εμείς αναγνωρίζουμε την ύπαρξη αυτού του προβλήματος. Εμείς αναγνωρίζουμε ότι μια μειονότητα τόσο μεγάλη όπως η κουρδική, πρέπει να έχει το δικαίωμα για την αναγνώριση της ταυτότητάς της, πρέπει να έχει τα δικαιώματα τα οποία έχουν διαμορφωθεί στη διεθνή πρακτική σε σχέση με τις μειονότητες.

Πρέπει σύμφωνα με τις διεθνείς συνθήκες να έχει ορισμένες εγγυήσεις, ή να υπάρχουν ορισμένες ρυθμίσεις οι οποίες θα επιτρέπουν να διαχειρίζεται θέματα τα οποία αφορούν τον πολιτισμό της, θέματα τα οποία αφορούν την γλώσσα κ.ο.κ.

Δεν εφαρμόζονται αυτή τη στιγμή στην Τουρκία αυτές οι διεθνώς αναγνωρισμένες πρακτικές. Τα ανθρώπινα δικαιώματα όσον αφορά του Κούρδους είναι είτε ανύπαρκτα, είτε υπό αίρεση. Θέλω να θυμίσω ότι υπάρχουν βουλευτές Κούρδοι οι οποίοι είναι έγκλειστοι στις φυλακές, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει διαμαρτυρηθεί επαναλημμένα γι' αυτή την κατάσταση και ανταπόκριση δεν υπήρχε.

Πιστεύουμε όμως ότι το πρόβλημα αυτό, είναι ένα πρόβλημα που πρέπει να λυθεί με πολιτικές διαβουλεύσεις, με ειρηνικά μέσα, ότι η βία δεν μπορεί να οδηγήσει σε αποτέλεσμα και γι' αυτό χρειάζεται μια κινητοποίηση της Διεθνούς Κοινότητας ώστε η λύση να επέλθει με ειρηνικά μέσα.

Πιστεύουμε επίσης -κι αυτή είναι πάγια αρχή μας σε όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις- ότι όποιες αλλαγές συνόρων και μάλιστα με βίαια μέσα, δεν θα συμβάλλουν στη σταθερότητα της παγκόσμιας κατάστασης και μπορούν να πυροδοτήσουν πολύ αρνητικές εξελίξεις.

Όσον αφορά την Ελλάδα είχα ρωτηθεί και στην Αττάλεια όπως αναφέρθηκε και διευκρίνισα τα εξής, κι αυτή είναι η θέση μας. Στην Ελλάδα υπάρχει δημοκρατία, ο καθένας μπορεί να εκφράζει ελεύθερα τις γνώμες του και όσοι είναι εδώ εγκατεστημένοι Κούρδοι ή άλλοι, μπορεί να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους για το κουρδικό πρόβλημα ή τα προβλήματα τα οποία σχετίζονται μ' αυτό. Το φρόνημα είναι ελεύθερο και η έκφραση γνώμης είναι ελεύθερη.

Σύμφωνα επίσης με την ελληνική νομοθεσία, δεν επιτρέπεται η οργάνωση ένοπλου αγώνα απέναντι ή ενάντια σε τρίτες χώρες εδώ στην Ελλάδα, δεν επιτρέπεται η Ελλάδα να είναι βάση για τη χρήση βίας απέναντι σε άλλες χώρες, δεν επιτρέπονται παράνομες ενέργειες με κέντρο την Ελλάδα. Αυτό ισχύει για τον καθένα και για την κάθε οργάνωση είτε αφορά το κουρδικό, είτε αφορά τα θέματα της Τσετσενίας, το Αφγανιστάν ή οποιασδήποτε άλλης χώρας.

Και τέλος θέλω να κάνω μια παρατήρηση παίρνοντας αφορμή από αυτή την ερώτηση, σε σχέση με κάποια σχόλια, ότι θα έπρεπε η Ελλάδα να έχει σ' αυτό το θέμα το κουρδικό, μια μεγαλύτερη εμπλοκή. Υπάρχει ήδη μια αποστασιοποίηση η οποία δεν δικαιολογείται.

Πρώτα από όλα εμείς έχουμε εκφράσει δημόσια εδώ και πολύ καιρό και εδώ στον τόπο μας και στα διεθνή βήματα και στους διεθνείς Οργανισμούς, τις απόψεις μας. Δεν υπάρχει αποστασιοποίηση.

Αλλά θα πρέπει να προσέξουν κάποιοι οι οποίοι έτσι αβασάνιστα προβάλλουν κάποια επιχειρήματα ότι κάνουν πολύ κακή υπηρεσία πρώτα από όλα στον κουρδικό λαό και σε όλους αυτούς, οι οποίοι μάχονται, αγωνίζονται για ανθρώπινα δικαιώματα, εάν μεταβληθεί το κουρδικό θέμα, σε ελληνοτουρκικό θέμα.

Τι άλλο περιμένει η Τουρκία παρά να έχει αυτό το άλλοθι, ότι η διαμαρτυρία των Κούρδων είναι μια διαμαρτυρία υποκινούμενη, καθοδηγούμενη από μια χώρα η οποία εχθρεύεται την Τουρκία.

Τι άλλο θέλει για να στρέψει την προσοχή και στο εσωτερικό της χώρας και της Διεθνούς Κοινότητας από την ουσία του προβλήματος, την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σ' ένα πρόβλημα διμερών σχέσεων, το οποίο στην πραγματικότητα θα ήταν ανύπαρκτο. Επίσης όσοι υποστηρίζουν τέτοιες θέσεις κάνουν πολύ κακή υπηρεσία απέναντι στον ελληνικό λαό, στην Ελλάδα, στα εθνικά θέματα.

Διότι εμείς έχουμε δηλώσει επανειλημμένα ποιά είναι τα σημεία τα οποία πρέπει να επιλυθούν στη σχέση μας με την Τουρκία, ότι η διαφορά αφορά την υφαλοκρηπίδα κι ότι βεβαίως δεν υπάρχουν τέτοια θέματα, όπως για παράδειγμα το κουρδικό, το οποίο διαχωρίζει την Ελλάδα από την Τουρκία. Εμείς έχουμε ζητήσει την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, των διεθνών συνθηκών, την προσφυγή στο διεθνές δικαστήριο.

Αυτά είναι τα μέσα με τα οποία θα δώσουμε τις απαντήσεις μας και δεν χρειάζεται να προσθέσουμε κανένα άλλο πρόβλημα, για να δημιουργήσουμε ακριβώς αυτό το οποίο επιδιώκουν ορισμένοι, την εντύπωση ενός πολύπλοκου προβλήματος το οποίο πρέπει να λυθεί μέσα από διμερείς διαπραγματεύσεις, από πολιτικές συζητήσεις στις οποίες θα συμμετάσχουν και τρίτες χώρες και υπερδυνάμεις για να δώσουν τις λύσεις.

Εμείς είμαστε σταθεροί υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας των λαών και του δικαιώματος των μειονοτήτων για την ταυτότητά τους. Και είμαστε όμως και σταθεροί υπερασπιστές των αρχών εκείνων που κατοχυρώνουν τα συμφέροντα της χώρας.

κ.ΜΕΛΑΓΙΕΣ: Κύριε Πρόεδρε σχολιάσατε θετικά το πρόβλημα των Κούρδων και την απόφαση της Ιταλικής κυβέρνησης για την μη έκδοση του Οτσαλάν στην Τουρκία. Τα γεγονότα δυστυχώς μας τρέχουν σε άλλη ερώτηση. Μήπως θα μπορούσατε να μας σχολιάσετε την απόφαση, την έκδοση του Πινοσέτ στην Ισπανία; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το δικαστήριο του Λονδίνου αποφάνθηκε στην περίπτωση αυτή, ότι τα εγκλήματα τα οποία πραγματοποιούνται δεν καλύπτονται από το διπλωματικό άσυλο ή από το γεγονός ότι ένα καθεστώς βίας δημιουργεί δίκαιο.

Είχαμε και στην Ελλάδα ένα καθεστώς βίας και το καθεστώς αυτό βίας το οποίο ταλαιπώρησε για επτά χρόνια τον ελληνικό λαό και το οποίο άκουγε ή ισχυριζόταν μάλλον ότι ήταν επανάσταση, στηριζόταν σ' αυτή την αρχή, ότι η βία την οποία χρησιμοποίησε δημιουργεί δίκαιο.

Στις δημοκρατίες δεν πρέπει να αναγνωρίζουμε αυτή την αρχή. Και όσοι χρησιμοποιούν βία, πρέπει να έχουν τις συνέπειες των πράξεών τους, να τους καταλογίζονται οι συνέπειες των πράξεών τους. Οι δημοκρατίες δεν μπορεί να ανατρέπονται ατιμωρίτι.

Α.ΚΑΡΑΣΑΒΒΑ (CNN): Κύριε Πρωθυπουργέ, ήθελα να ρωτήσω αν διαψεύδετε ή επιβεβαιώνετε δημοσιεύματα στον Ελληνικό Τύπο, ότι εσείς προσωπικά είσαστε κατά της εγκατάστασης των πυραύλων S-300 στην Κύπρο; Και δεύτερον, ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο αποθήκευσης εγκατάστασης των πυραύλων αυτών στην Κρήτη; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οπως ξέρετε όλοι, ο κ.Κληρίδης, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα. Ο κ.Κληρίδης είχε κληθεί εδώ και πολύ καιρό στην Ελλάδα για να παραστεί σε μία τελετή στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας και να παραστεί και σε ορισμένες εκδηλώσεις το Σάββατο και την Κυριακή.

Επ' ευκαιρίας αυτής της επίσκεψής του τι το ποιο φυσικό να συναντηθούμε και να συζητήσουμε τις εξελίξεις. Η έλευση του κ.Κληρίδη δεν είναι μία έλευση η οποία προγραμματίστηκε εκτάκτως για να αντιμετωπίσουμε το θέμα των πυραύλων.

Είναι μία έλευση που είχε προβλεφθεί από καιρό και η συνάντησή μας γίνεται μέσα στα πλαίσια των συναντήσεων τις οποίες πιστεύω, ότι πρέπει η ελληνική πολιτική ηγεσία να έχει με την κυπριακή πολιτική ηγεσία.

Αύριο με τον κ.Κληρίδη θα ακούσουμε ποιές ήταν οι εξελίξεις των προσπαθειών του σε σχέση με τα δύο κεντρικά θέματα που αφορούν την Κύπρο. --Το πρώτο το πολιτικό πρόβλημα, την κατοχή του κυπριακού εδάφους από την Τουρκία και το δεύτερο, την αποστρατικοποίηση, την μείωση των εντάσεων.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο θα συζητηθεί και ίσως, πιθανώς και το θέμα των πυραύλων. Θα ήταν πρόωρο πριν συζητήσω με τον κ.Κληρίδη να εκφράσω οποιαδήποτε άποψη. Θέλω όμως να επαναλάβω το εξής, ένας είναι ο κύριος στόχος μας, να λύσουμε το Κυπριακό.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό της προσπάθειας για την λύση του Κυπριακού χρησιμοποιούμε διάφορα μέσα. Ενα μέσο είναι οι διαδικασίες

των Ηνωμένων Εθνών. Άλλο μέσο το οποίο δεν σχετίζεται άμεσα, αλλά έμμεσα έχει σχέση, είναι η αναβάθμιση της θέσης της Κύπρου, η στενότερη συνεργασία της με τις Ευρωπαϊκές χώρες, η ενίσχυση του διεθνούς της κύρους.

Ένα τρίτο μέσο είναι να προωθήσουμε, άσχετα από το πόσο προχωρεί η συζήτηση για το πολιτικό πρόβλημα, την μείωση της έντασης στο Νησί, τον περιορισμό των εξοπλισμών. Ο κ.Κληρίδης έχει πει και έχει διαπιστωθεί, ότι στο Βόρειο Τμήμα της Κύπρου ευρίσκονται τόσα πολλά όπλα, όσο πουθενά στον υπόλοιπο κόσμο ή πάντως η Κύπρος διαθέτει από τα πρωτεία σε ολόκληρο τον κόσμο.

Τόσα όπλα δεν δημιουργούν κινδύνους; Τόσα όπλα δεν δημιουργούν εντάσεις; Δεν έχουμε χρέος να συζητήσουμε πώς θα ξεπεράσουμε αυτή την κατάσταση; Εκεί λοιπόν είναι οι μόνιμες επιδιώξεις μας. Η Ελληνική κυβέρνηση έχει την ίδια άποψη με την Κυπριακή κυβέρνηση, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να έχει μία αποτελεσματική άμυνα.

Και για την αποτελεσματική άμυνα χρειάζονται "α", "β", "γ", "δ" μέσα. Κανένα από τα μέσα αυτά δεν είναι αυτοσκοπός. Όλα τα μέσα εντάσσονται μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο. Και γι' αυτό όχι για πρώτη φορά, αλλά για πολλοστή φορά λέω ότι και οι πύραυλοι δεν είναι αυτοσκοπός.

Θα πρέπει να δούμε κι αυτό κάναμε πάντα με τον κ.Κληρίδη και την Κυπριακή ηγεσία, ποιά είναι η συνάρτησή του με τις ευρύτερες επιδιώξεις μας, πόσο συμβάλλουν, και ποιό είναι το αναγκαίο βήμα κάθε φορά. Τα συζητήσαμε, θα τα ξανασυζητήσουμε και θα προχωρήσουμε στην κατεύθυνση εκείνη η οποία εξασφαλίζει την λύση του προβλήματος.

Γ.ΚΑΡΕΛΙΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Στο ίδιο θέμα κύριε Πρόεδρε, θέλω να σας ρωτήσω, εάν η εγκατάσταση των πυραύλων στην Κρήτη για παράδειγμα, όπως ακούμε και γράφεται και λέγεται, θα εξυπηρετούσε το σκοπό για τον οποίον παραγγέλθηκαν αρχικά;

Και κάτι συμπληρωματικό, επειδή μιλήσατε για προσπάθειες να μειωθεί η ένταση, υπάρχει κάτι θετικό σ' αυτό τον τομέα, όπως για παράδειγμα στο θέμα των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, βρισκόμαστε κοντά σε κάποια συμφωνία σ' αυτόν τον τομέα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Καρελιά, όσον αφορά το πρώτο σκέλος της ερώτησής μας μπορείτε να συνάγετε από την προηγούμενη απάντησή μου, ότι θα ήταν απρεπές να μπω σ' αυτή την συζήτηση, όταν δεν έχει μια τέτοια συζήτηση με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και μάλιστα πρόκειται να τον συναντήσω αύριο.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησής σας, στις Βρυξέλλες εδώ και καιρό υπάρχει σε εξέλιξη μία συζήτηση για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Η συζήτηση αυτή έχει καταλήξει σε ορισμένα

θετικά συμπεράσματα, συνεχίζεται όμως και όταν λήξει, θα υπάρχουν ανακοινώσεις.

Εμείς έχουμε υποστηρίξει, η Ελλάδα έχει υποστηρίξει, ότι όπου υπάρχει ένα θετικό συμπέρασμα, να υπάρχει ταυτόχρονη ανακοίνωση και εφαρμογή. Η τουρκική πλευρά θέλει να συνδέσει όλα τα μέτρα αυτά σε ένα πακέτο.

AFP: Ο Γάλλος συγγραφέας Ζακ Λακαριέρ που αγαπά πολύ την Ελλάδα σε μία χθεσινή συνέντευξή του στην Γαλλική εφημερίδα "LE MONDE" είπε, ότι η Ελλάδα δεν είναι τελείως ευρωπαϊκή χώρα και δεν μπορεί να είναι τελείως ευρωπαϊκή χώρα λόγω της Ορθόδοξης κουλτούρας της. Δεν ξέρω αν συμερίζεστε αυτή την άποψη ή όχι;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κύριος Λακαριέρ είναι ένας μεγάλος φίλος της Ελλάδος, ο κ.Λακαριέρ έχει την δική του προοπτική των θεμάτων, ο καθένας που έρχεται εδώ στην Ελλάδα ζει την Ελλάδα με διαφορετικούς τρόπους και παρουσιάζει και την εικόνα όπως την βλέπει.

Πιστεύω και αυτή είναι η προσωπική μου άποψη, γιατί μόνο προσωπική άποψη μπορεί να υπάρχει, ότι η θρησκεία και η ορθοδοξία παίζουν σημαντικό ρόλο στη χώρα, αλλά θα ήταν από την άλλη πλευρά λάθος να θεωρούμε, ότι οι στάσεις, οι πρακτικές, οι νοοτροπίες, οι αντιλήψεις τις οποίες έχει ο ελληνικός πληθυσμός, η ελληνική πολιτική καθορίζεται από την Ορθόδοξη Εκκλησία ή την ορθοδοξία εις την Ελλάδα.

Στην Ελλάδα υπάρχει εδώ και πάρα πολύ καιρό ένα πνεύμα σύνδεσης με τις αρχές και τις αξίες του διαφωτισμού, ένα πνεύμα συμμετοχής στις ευρωπαϊκές εξελίξεις και στις παγκόσμιες εξελίξεις που καθορίζονται από πολλές θρησκείες και πολλές τάσεις.

Και πιστεύω ότι ένα πολύ θετικό γεγονός για την ελληνική κοινωνία είναι, ότι είναι μία ανοιχτή κοινωνία. Είναι μία κοινωνία ανοιχτή σε άλλες απόψεις, σε άλλες ιδέες, γιατί και οι Έλληνες βρίσκονται παντού στον κόσμο και αυτή είναι η δύναμή της.

Κι αυτό τον ανοιχτό χαρακτήρα πρέπει να τον ενισχύσουμε. Εδώ πρέπει να υπάρχει ένα σταυροδρόμι ιδεών και αντιλήψεων για να ενισχύσει την δημιουργικότητά μας και η ταυτότητά μας, η ελληνική ταυτότητα είναι μία ταυτότητα η οποία θα ενισχυθεί ακόμα περισσότερο εάν αντιμέτωποι με όλες αυτές τις ιδέες αναδείξουμε τα ιδιαίτερα δικά μας χαρακτηριστικά.

Γι' αυτό και όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, η γραμμή μας, η θέση μας είναι, προχωρούμε μαζί, αλλά προχωρούμε μαζί μέσα από την διαφορετικότητα ή με την διαφορετικότητα την οποία έχει ο κάθε λαός.

Γ.ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ (STAR): Κύριε Πρόεδρε, είχατε εξαγγείλει ότι θα πραγματοποιήσετε ταξίδια σε όλες τις Βαλκανικές πρωτεύουσες. Ήδη, πραγματοποιήσατε σε Βουκουρέστι, Σόφια και Τίρανα. Το ερώτημα είναι, θα πραγματοποιήσετε τα ταξίδια στις χώρες που απομένουν, δηλαδή Βελιγράδι και Σκόπια;

Και δευτερευόντως, σας ανησυχεί το γεγονός ότι η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αδυνατίζει ενδεχομένως τον ελληνικό ρόλο και την ελληνική επιρροή στα Βαλκάνια;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εδώ είμαστε, και στο Βελιγράδι θα πάμε και στα Σκόπια. Θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις. Έχουμε την διάθεση να έχουμε καλές επαφές με όλους τους γείτονές μας και γι' αυτό τα ταξίδια είναι σκόπιμα. Σημασία, έχει το δεύτερο που είπατε. Συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ενισχύσει το δικό μας ρόλο και τη δική μας παρουσία.

Ήθελα να αναφέρω ενδεικτικά το παράδειγμα ότι όταν ήταν να αποφασισθεί η διεύρυνση, δεν είχε αποφασισθεί ακόμα, είχα άμεση επαφή και με τον Βούλγαρο Πρωθυπουργό και με τον Ρουμάνο Πρωθυπουργό, οι οποίοι μου ζήτησαν τη γνώμη μου και τη γνώμη της Ελλάδος για το πως θα χειριστούμε την διαπραγμάτευση, ώστε να ενταχθούν σ' αυτή τη διαδικασία διεύρυνσης.

Θέλω να θυμίσω για παράδειγμα, ότι τότε επικρατούσε η άποψη σε ορισμένες χώρες επειδή έβλεπαν την Ευρωπαϊκή Ένωση αρνητική, ότι δεν θα πρέπει να επιμείνουν. Και εμείς τους ενισχύσαμε στην άποψη ότι η γραμμή αυτή, να μην επιμείνουν, είναι λάθος και ότι θα έπρεπε να επιμείνουν.

Γιατί η άποψή μας είναι ότι θα πρέπει να ενταχθούν όλες οι χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση βαθμιαία, γιατί έτσι μονάχα η Ευρωπαϊκή Ένωση θα παίξει το ρόλο της σε όλη την Ευρώπη. Και με βάση αυτή την άποψη, είχαμε και πολλές συνεργασίες για να προωθήσουμε ακριβώς τις θέσεις των χωρών αυτών απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τ.ΜΠΕΡΜΠΕΡΑΚΗΣ (MILLIET): Κύριε Πρωθυπουργέ, στην ερώτηση της συναδέλφου μου, για το ΡΚΚ, απαντήσατε γενικότερα για το κουρδικό. Θα ήθελα να σας κάνω πιο συγκεκριμένες ερωτήσεις.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ήμουν πολύ συγκεκριμένος.

Τ.ΜΠΕΡΜΠΕΡΑΚΗΣ (MILLIET): Στην έκθεση, στο memorandum που υπέβαλε η ελληνική Κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση τέλος του προηγούμενου μηνός, το ΡΚΚ το κατονομάζει εμμέσως πλην σαφώς, τρομοκρατική οργάνωση. Μετά όμως από 15-20 μέρες, μέλος της Κυβέρνησής σας, δήλωσε ότι το ΡΚΚ δεν είναι τρομοκρατική οργάνωση. Θα ήθελα επ' αυτού συγκεκριμένα τις θέσεις σας.

Και αν ακόμα καλύτερα για να μην μιλάμε μόνο με αρνητικούς όρους, θα ήθελα αν μπορείτε να μας πείτε κατά τη γνώμη της ελληνικής Κυβέρνησης τι ακριβώς είναι το ΡΚΚ. Αυτή είναι η πρώτη ερώτηση. Και η δεύτερη, συμπληρωματική, δεν κατάλαβα καλά εάν η Ελλάδα είναι υπέρ της παροχής πολιτικού ασύλου από την Ιταλία, στον Οτζαλάν. Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ελλάδα είναι υπέρ της παροχής πολιτικού ασύλου στον κ.Οτζαλάν και πιστεύει ότι η Ιταλία καλώς χειρίζεται το θέμα. Οσον αφορά το ΡΚΚ, το ΡΚΚ είναι μια οργάνωση η οποία μάχεται, προωθεί τα δικαιώματα της κουρδικής μειονότητας.

Είναι μια οργάνωση η οποία χρησιμοποιεί διάφορα μέσα για να πραγματοποιήσει τον στόχο αυτό και όπως δήλωσα πριν, εμείς στηρίζουμε όλα εκείνα τα μέσα τα οποία βασίζονται στην πολιτική αντιμετώπιση του προβλήματος, έχουν στόχο την ειρηνική επίλυση των διαφορών και την εφαρμογή των κανόνων οι οποίοι ισχύουν για τις μειονότητες παγκόσμια.

κ.ΚΟΥΡΕΛΑ: Κύριε Πρωθυπουργέ, θα ήθελα να θέσω μία ερώτηση, με αφορμή τις τελευταίες εξελίξεις στην Τουρκία. Ως επικρατέστερος επόμενος Πρωθυπουργός της γείτονας χώρας αυτής, φέρεται, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, ο κ.Ετσεβίτ. Εσείς προσωπικά κύριε Πρωθυπουργέ, διαβλέπετε κάποια προοπτική στο πρόσωπο του κ.Ετσεβίτ, συνεννόησης και προσέγγισης σχετικά με το Κυπριακό και τα ελληνοτουρκικά; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς, και εγώ, μπορώ να συνεννοηθώ με όλους τους ηγέτες της Τουρκίας. Τα θέματα δεν είναι προσωπικά. Τα θέματα είναι θέματα διεθνούς δικαίου, θέματα συνεργασίας, θέματα ειρήνης. Δεν βλέπω γιατί θα υπάρχει κάποιο πρόσωπο από την τουρκική πλευρά το οποίο δεν θα θέλει σε αυτή τη βάση να συζητήσουμε.

Τ.ΠΑΡΙΣ (FINANCIAL TIMES): Θεωρείτε ότι οι εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον θα μπορούσαν να απειλήσουν το στόχο της Ελλάδας για ένταξη στην ΟΝΕ; Και σε περίπτωση που συμβεί κάτι τέτοιο και υπάρχει κάποια αρνητική συγκυρία και η Ελλάδα δεν πιάσει κάποιον από τους στόχους της, ποιά θα είναι η αντιμετώπισή σας από εκεί και πέρα; Θα σκεφθείτε κάποια πολιτική διαπραγμάτευση ή θα μεταθέσετε χρονικά την ένταξη;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Υπάρχουν χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες έχουν μεγάλο ποσοστό εξαγωγών στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας, στην Ιαπωνία, χώρες οι οποίες συνεργάζονται στενά με τη Ρωσία, παράδειγμα η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Η διεθνής κρίση επηρέασε αυτές τις χώρες σε ορισμένο βαθμό. Γι' αυτό και έγιναν αναθεωρήσεις σε σχέση με τις προβλέψεις για την ανάπτυξη, για την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και υπήρξε η άποψη ότι η αύξηση αυτή θα επιβαρυνθεί.

Το ίδιο δεν ισχύει για την Ελλάδα ή ισχύει πολύ περιορισμένα για την Ελλάδα. Η συνεργασία μας με τον κόσμο αυτόν που βρίσκεται σε κρίση, είναι πολύ περιορισμένη. Εμείς έχουμε ως κύριους εταίρους μας σε εμπορικές και οικονομικές συναλλαγές, τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γι' αυτό και η εκτίμηση μας είναι ότι η αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος θα κυμανθεί στο επίπεδο του 3,5%, ίσως κάτι λιγότερο λόγω της κρίσης αλλά η κατάσταση δεν αλλάζει ουσιαστικά ή δεν αλλάζει σημαντικά για εμάς. Είναι περίπου τα ίδια. Και γι' αυτό πιστεύω ότι θα πετύχουμε τους στόχους μας.

Και τους στόχους μας θα τους πετύχουμε με το σπαθί μας, με την προσπάθεια την οποία κάνουμε. Δεν προσβλέπουμε σε πολιτική διαπραγμάτευση. Δεν υπάρχει άλλωστε περιθώριο για μια τέτοια πολιτική διαπραγμάτευση. Οι 11 χώρες οι οποίες συμμετέχουν τώρα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, συμμετέχουν με βάση μια οικονομική επίδοση. Έχουν καθιερώσει τον κανόνα ότι χρειάζεται οικονομική επίδοση. Και γι' αυτό, με την οικονομική μας επίδοση θα συμμετάσχουμε και εμείς.

κ.HERMAN: Κύριε Πρωθυπουργέ, τί σκεφτόσαστε να κάνετε για να πέσει ο πληθωρισμός;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τί κάνουμε για τον πληθωρισμό; Πρώτα απ' όλα όπως διαβάσατε και στις εφημερίδες σήμερα, εδώ και καιρό έχουμε ξεκινήσει μία εκστρατεία να πείσουμε όλους όσους έχουν καθοριστική επίδραση στο επίπεδο των τιμών, με τις δικές τους αποφάσεις, να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση, να κρατήσουν χαμηλά τις τιμές, να μην υπάρξουν αυξήσεις, για να πετύχουμε τον στόχο.

Ο πληθωρισμός δεν μεταβάλλεται μόνο με κυβερνητικές αποφάσεις. Ο πληθωρισμός εξαρτάται από τις αποφάσεις χιλιάδων επιχειρηματιών, χιλιάδων επαγγελματιών και όλοι αυτοί πρέπει να έχουν συνείδηση, ότι το δίλημμα, το παιχνίδι στο οποίο συμμετέχει η Ελλάδα, κερδίζεται με την δική τους συμβολή.

Είχα τονίσει και στην Εκθεση της Θεσσαλονίκης, ότι η επιτυχία μας θα είναι επιτυχία όλων και όλοι πρέπει να συμβάλλουμε. Πήραμε όπως ξέρετε και ορισμένα μέτρα, τα οποία είχαν διττό σκοπό. Ο ένας ήταν να βοηθήσουν τον ελληνικό λαό, να δώσουν του δώσουν μεγαλύτερη ευχέρεια οικονομική.

Και ο άλλος βέβαια, να οδηγήσουν σε ταχύτερη πτώση του πληθωρισμού. Ένα τέτοιο μέτρο ήταν η μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στο ηλεκτρικό ρεύμα, η μείωση της τιμής των καυσίμων, η μείωση της τιμής των αυτοκινήτων κ.ο.κ. Τα μέτρα αυτά πιστεύουμε ότι θα έχουν μία σημαντική επίδραση στο επίπεδο του πληθωρισμού.

Αλλωστε αυτό φάνηκε ήδη από τώρα. Ο πληθωρισμός υπολογίζεται ότι στο τέλος του έτους θα είναι γύρω στο 4,2, 4,1%, θα είναι

πολύ χαμηλότερος από το 4,5% το οποίο αρχικά είχε προβλεφθεί. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι μετά την ένταξη της δραχμής στον μηχανισμό των συναλλαγματικών ισοτιμών, είχαμε αύξηση του πληθωρισμού λόγω της αναπροσαρμογής της αξίας της δραχμής της υποτίμησης κατά μία μονάδα περίπου ή και παραπάνω, δηλαδή διανύσαμε έναν πολύ μεγάλο δρόμο για να φτάσουμε εδώ και για να φτάσουμε εκεί που θα είμαστε στο τέλος του χρόνου.

Όταν πέσει ο πληθωρισμός, θα πέσουν και τα επιτόκια. Τα επιτόκια αυτή τη στιγμή είναι ψηλά στην Ελλάδα. Είναι πολύ ψηλότερα απ' ό,τι είναι στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά αυτό επιβάλλεται από τις συνθήκες. Πρέπει να επιτύχουμε καλύτερες συνθήκες για να μειώσουμε τα επιτόκια.

Η μείωση των επιτοκίων είναι προβλεπτή, αλλά η ταχύτητα της μείωσης θα εξαρτηθεί από την ταχύτητα της πτώσης του πληθωρισμού.

Κ.ΚΟΛΜΕΡ: Κύριε Πρόεδρε, ερχόμενος εδώ, είχα σκοπό να σας θέσω το ερώτημα που απασχολεί σήμερα τις εφημερίδες, για την εμπλοκή του φυσικού αερίου. Όμως, η ομιλία σας με έπεισε ότι η ένταξή μας στην ΟΝΕ είναι προς όφελος της εθνικής οικονομίας, διότι θα μειωθούν τα επιτόκια, παρά το γεγονός ότι οι καταθέτες που έχουν καταθέσεις 19 τρισεκατομμύρια στις ελληνικές τράπεζες, θα παίρνουν πολύ λιγότερο επιτόκιο για τα αποταμιεύματά τους.

Θα ήθελα να σας ρωτήσω, αφού είναι προς όφελος της εθνικής οικονομίας η ένταξη στην ΟΝΕ, γιατί αυτό δεν έγινε τον περασμένο Μάιο; Και μην μου πείτε ότι δεν είμεθα έτοιμοι, διότι πώς θα είμεθα έτοιμοι μέσα σε διάστημα ολιγότερο του έτους που θα κριθούμε, όταν τα τελευταία 17 χρόνια στα οποία τουλάχιστον τα 14 κυβερνούσατε την Ελλάδα, χάσαμε αυτή την ετοιμότητα; Σας ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όσον αφορά το πρώτο ερώτημά σας κ.Καυλμερ, όταν πέφτουν τα επιτόκια και οι καταθέτες παίρνουν λιγότερα χρήματα, αλλά έχουν και την ευκαιρία να δανειστούν με χαμηλότερα επιτόκια. Εκείνο πιστεύω που έχει σημασία για κάθε Έλληνα, είναι ότι θα έχει στην τσέπη του ένα νόμισμα το οποίο θα είναι πάρα πολύ ισχυρό.

Θα είναι ένα από τα δύο μεγάλα νομίσματα του κόσμου, ΕΥΡΩ. Και θέλω να θυμίσω, γιατί θέσατε το ερώτημα, ότι πριν πολλά χρόνια, πολλοί από εμάς το ξέρουμε, όλες οι ουσιώδεις συναλλαγές στην Ελλάδα γίνονταν σε αγγλικές λίρες. Δεν υπήρχε εμπιστοσύνη στο εθνικό νόμισμα.

Η εποχή αυτή ευτυχώς παρήλθε, αλλά το παράδειγμα δείχνει ποια σημασία δίνει ο πολίτης στο να έχει ένα δυνατό νόμισμα. Και αυτό το δυνατό νόμισμα θα το έχει από τη στιγμή που θα συμμετάσχουμε εμείς στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και θα ισχύσει το ΕΥΡΩ.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, δεν καταλαβαίνω γιατί μπορούσαμε να μπούμε τον περασμένο Μάιο. Για να μπει, πρέπει να

έχεις ορισμένο επίπεδο ελλείμματος, ορισμένο επίπεδο πληθωρισμού. Πρέπει να υπάρχει μία σταθερότητα όσον αφορά το νόμισμα για δύο χρόνια. Αυτές οι προϋποθέσεις δεν υπήρχαν τότε.

Αν υπονοείτε ότι αργήσαμε και θα έπρεπε πολύ πιο νωρίς να έχουμε μπει, θέλω να σας θυμίσω ότι εμείς, το ΠΑΣΟΚ, ξεκινήσαμε αυτό το πρόγραμμα της νομισματικής σύγκλισης -να το διατυπώσω έτσι- με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα τέλη του 1993, ότι ξεκινήσαμε αυτό το πρόγραμμα, αφού προηγούμενα, τα τρία προηγούμενα χρόνια, από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, είχε ακολουθηθεί μία τόσο αντιφατική πολιτική, ώστε είχαν δημιουργηθεί οι προϋποθέσεις μιας μεγάλης καθυστέρησης.

Εκτοτε, από το '93, κυρίως από το '96 και μετά, είμαστε πολύ σταθεροί και πολύ γρήγοροι όσον αφορά την πραγματοποίηση της επιδίωξής μας. Οι ρυθμοί μας ήταν μεγαλύτεροι από εκείνους που ακολούθησαν πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ΧΡ.ΜΟΥΡΤΖΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο ΟΤΕ κάνοντας μία δυναμική επέμβαση στα Βαλκάνια, αγόρασε το 35% του Τηλεπικοινωνιακού Οργανισμού της Ρουμανίας και το management, έναντι 675 εκατομμυρίων δολλαρίων. Κυκλοφορούν όμως φήμες και ικασίες, ότι το management εγχωρήθηκε σε μία αμερικανική εταιρεία την GTA. Το ζήτημα είναι αν αληθεύει αυτό και ποιοό ήταν το τίμημα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο ΟΤΕ είναι Ανώνυμος Εταιρεία, έχει Πρόεδρο, έχει Διευθύνοντα Σύμβουλο, έχει Διοικητικό Συμβούλιο, έχει μετόχους, είναι η σταθερή γραμμή μας να μην συζητάμε ως Κυβέρνηση τα θέματα τα οποία αφορούν τον ΟΤΕ δημόσια. Το Υπουργείο Μεταφορών έχει ένα δικαίωμα και μία υποχρέωση γενικής εποπτείας, αλλά δεν μπορώ να μπω εγώ σ' αυτή την συζήτηση, σε σχέση με τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες του ΟΤΕ αυτή τη στιγμή.

Εγώ θέλω να τονίσω το εξής: Έχει μεγάλη σημασία οι ελληνικές δημόσιες επιχειρήσεις και ο ΟΤΕ, σε έναν κόσμο ο οποίος στηρίζεται κυρίως στις τηλεπικοινωνίες, να έχουν παρουσία στα υπόλοιπα Βαλκάνια. Και η Εθνική Τράπεζα συμμετέχει σε κοινές προσπάθειες σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Δεν πιστεύω -να- διανοήθηκε κανείς -να- ρωτήσει την Κυβέρνηση, πώς και γιατί συμμετέχει η Εθνική Τράπεζα στην Αλβανία, στην Βουλγαρία ή όπου αλλού, σε κοινές δράσεις. Εκείνο το οποίο εμείς χαιρετίζουμε, είναι την παρουσία της, την παρουσία του ΟΤΕ, την ανάγκη να αναπτύξουν τις συνεργασίες και έτσι να δώσουν περισσότερες ευκαιρίες στην ελληνική οικονομία να αναπτυχθεί.

Κ.ΠΑΡΗΣ (REUTERS): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να ρωτήσω το εξής: Πιστεύετε πραγματικά ότι αυτή η συμφωνία κυρίων με τις επιχειρήσεις, θα αποδώσει; Θα κρατήσει; Και αν ναι, πόση θα είναι η επίπτωση στον πληθωρισμό του χρόνου; Σε εκατοστιαίες μονάδες αν έχετε την καλοσύνη.

Το ρωτάω αυτό, τέτοιες πρακτικές στο παρελθόν έχουν αποτύχει όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Τί σας κάνει να φαίνεστε τόσο αισιόδοξος ότι κάτι τέτοιο θα πετύχει; Σας ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η πτώση του πληθωρισμού, είπα πριν, εξαρτάται από πολλά. Εξαρτάται και από ένα γενικό οικονομικό κλίμα, μία γενική αναμονή θα ανέβουν τιμές ή θα πέσουν. Και η γενική αναμονή αυτή τη στιγμή, είναι ότι θα πέσουν οι τιμές. Οτι ο ρυθμός του πληθωρισμού θα είναι όλο και πιο χαμηλός.

Σ' αυτή την γενική αναμονή, συμβάλλει σημαντικότερα πρέπει να σας πω και ο τρόπος αυτός συνεργασίας με τις επιχειρήσεις και οι συμφωνίες που γίνονται με τις επιχειρήσεις. Αν μου πείτε μετρήσιμο πόσο είναι το αποτέλεσμα, θα σας πω ότι δεν το ξέρω, διότι η Στατιστική Υπηρεσία δεν μπορεί να προσδιορίσει τί προκύπτει από την συμφωνία ή όχι.

Αλλά έχει τη βεβαιότητα, όπως έχω και εγώ την βεβαιότητα, ότι παίζει σημαντικό ρόλο. Η οικονομία είναι και ψυχολογία. Όταν η ψυχολογία είναι μία κρίση ή φοβάται την κρίση, τότε βέβαια όλοι προσπαθούν να καλυφθούν με άνοδο των τιμών, με πωλήσεις, με αποταμιεύσεις κ.ο.κ.

Όταν το ψυχολογικό κλίμα είναι ότι έχουμε βελτίωση, τότε όλοι κάνουν περισσότερες επενδύσεις, παίρνουν ρίσκα, κρατάνε τις τιμές. Χρέος κάθε κυβέρνησης είναι να δημιουργεί και το κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα και αυτό το δημιουργούμε.

Κ.ΦΙΛΗΣ (ΑΥΓΗ): Κύριε Πρόεδρε μία ερώτηση εξωτερικής και εσωτερικής σημασίας. Ποιά είναι η ακριβή θέση της Κυβέρνησης για την εκκρεμότητα του κατοχικού γερμανικού δανείου, εάν προτίθεστε να εγείρετε το θέμα κατά την επικείμενη συνάντησή σας με τον κ.Σρέντερ ή να πάρετε κάποια άλλη πρωτοβουλία. Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η θέση της Κυβέρνησης είναι ότι το θέμα αυτό είναι ανοιχτό, το έχουμε θίξει στο παρελθόν και όταν συναντιόμαστε με την γερμανική πολιτική ηγεσία και τον κ.Σρέντερ, θίγουμε όλα τα θέματα τα οποία υπάρχουν στις διμερείς σχέσεις, άρα και αυτό.

κα ΚΟΥΡΟΥΝΗ- (ΓΑΛΛΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ): -Θα ήθελα να ρωτήσω εάν στις καινούργιες ταυτότητες θα παραμείνει η ένδειξη θρησκείας.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν υπάρχει προς το παρόν σκέψη για αλλαγή αυτής της νομοθεσίας.

Ε.ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ για τον χρόνο που βρήκατε να είσαστε σήμερα μαζί μας, όπως και πέρσι άλλωστε απαντήσατε σε πάρα πολλές ερωτήσεις. Δεν μου αρέσει να κάνω στατιστική, αλλά θα έλεγα ότι απαντήσατε μια περισσότερη απ' ότι πέρσι. Μας έδωσε όπως σας είπα και στην αρχή μεγάλη χαρά η σημερινή σας παρουσία.

Δεν θα ήθελα να εκλάβω την παρουσία σας εδώ σήμερα σαν μια μικρή θεσμοθέτηση, μια φορά το χρόνο να σας έχουμε κοντά μας, αλλά μ' αυτή την ευκαιρία θα ήθελα να σας απευθύνω έστω και πολύ νωρίς, για του χρόνου τέτοια εποχή την πρόσκληση, να μας ξανατιμήσετε με την παρουσία σας. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Αντώνιαρε σας ευχαριστώ πολύ, όπως ευχαριστώ και όλους που συμμετείχαν σ' αυτή την συζήτηση. Ελπίζω να μπόρεσα να εκφράσω τις θέσεις μου με τρόπο που να απαντά σε ερωτήματα και σε απορίες και πιστεύω να σας έδωσα μία εικόνα σε τί στοχεύουμε, με ποιά μέσα επιδιώκουμε να πετύχουμε τους στόχους μας και ποιές είναι οι προοπτικές της Ελλάδας τα επόμενα χρόνια. Σας ευχαριστώ πολύ.